

Čiernobiela

Mária Nováková

Nič nie je čiernobiela, všetko má nejakú farbu. Uvidieť svet vo viac ako jednej farbe je však niekedy pre niekoho náročné. Zvlášť témy, ako smrť alebo láska, sa môžu brať jednofarebne, ako niečo zlé alebo dobré. Básnická zbierka Čiernobiela je zameraná na protiklady. Na jednej strane smútok z odchodu, na druhej radosť z príchodu. Ľudí, zmien a nových pocitov.

Autorka v svojej štvrtej knihe (po zbierkach Zablatená princezná, Čerešňa a Vlčí mak) píše veľa o lúčeníach a spomienkach, ktoré odchody a odcudzenia sprevádzajú. Nájdu sa tu básne určené mame, inej spisovateľke či úplne bežnej a stále dobre nepreskúmanej potrebe mať niekoho rád. O láske naozajstnej, bohato farebnej i jednoduchej, čiernobielej.

Obsah

Čiernobiela.....	1
Ruža.....	4
Sirota.....	5
Cesta.....	6
Na hranici.....	7
Leto.....	8
Na hranici lúčenia a posledného bozku.....	9
Značka trochu doľava.....	10
Spojenie pier na obrázku.....	11
Mamičke.....	12
Strúčky sklamaní.....	13
Čiernobiela.....	14
Spomienka.....	15
Čo je najväčšie?.....	16
Sviečka.....	17

Zdroj obrázku: <http://favim.com/image/457619/original/>

Autor	Vydavateľ	Licencia	Vydanie	GKBN
<u>Mária Nováková</u>	<u>Greenie knižnica</u>	<u>CC-BY-NC-ND</u>	<u>Prvé (2013)</u>	<u>010001</u>

Ruža

Mladé dievča na schodíku,
drží v ruke krásny kvet,
nepozná vojny a politiku,
trné ruže pozná naspamäť.

Ruka bolí len na ruke,
srdce myslí iba na neho,
všetky pocity sú hluché,
stratila priateľa u cudzích brehov.

Ruža krásne rozkvitnutá,
vie z ktorej je záhrady,
červená i trochu žltá,
tajomstvo jej zlej nálady.

Nechcela po ňom veľa,
ale láska už skončila,
stojí vedľa kontajnera,
rozmyšľa, čo s ním zažila.

Myslí, že jej umiera v rukách,
ruža čo zdravím žiarila,
dievča sa topí v mukách,
milovanou sa byť snažila.

Sirota

Postáva pri majáku,
chce vidieť svoju záchranu,
príde za ňou na oblaku,
kto keď stratila mamu.

Tehly na dom ukladá,
bude v ňom bývať osamote,
otcove fotky hľadá,
bez neho je ako kôl v plote.

Zbytočne čaká na zázraky,
modlenie jej lásku nenahradí,
ani smietku nedonesú plné vlaky,
nie sú tu tí čo ju mali radi.

Kľáčí na prázdnej koľajnici,
hranica veľkej temnoty,
pohlí ju na polovici,
prejde cez posledné ploty.

Na konci života nie je svieca,
niť stretne ostré nožnice,
vtáča sa nevráti do svojho hniezda,
Smrť jej dá jediný bozk na líce.

Cesta

Po ceste kráča Sklamanie,
víri svoj prach pochybností,
dobre pozná naše konanie,
posilňuje ho čo nás zlostí.

Prešlo veľ'a krajín sveta,
kde smútia matky za synmi,
šepká slová pomsta a odveta,
bojujeme s veternými mlynmi.

Na svojej ceste stretá Nádej,
teší sa na svoj slávny čas,
rád si uťahuje z Nádeje malej,
do priekopy sotí nie prvý raz.

Vidí, že Nádej znovu vstáva,
ignoruje ju veľ'ké Sklamanie,
aj tak sa s ňou len zahráva,
vie ako raz všetko dopadne.

Sklamanie stretlo dievčatko,
povedalo jej, že je škaredé,
Nádej ju nazvala káčatko,
bude biele a nie hnedé.

Na hranici

Na hranici,
tragédie,
spoločnosti,
kde to žije.

Rozcestie snov,
vľavo smutné,
vybrať zo slov,
bude nutné.

Pre druhého,
z iných svetov,
rozum hlúpeho,
svorke levov.

Túžim po tom,
jeden dotyk,
blesky a hrom,
zvláštny zlozvyk.

Na hranici,
teba a mňa,
strach na líci,
máme obaja.

Leto

Nad krásnou krajinou zapadá Slnko,
už dlho žiarilo na polia a potoky,
unavené zalieza rýchlo a prudko,
len aby sa zajtra dalo do roboty.

Svojimi lúčmi sa dotklo srdce ľudí,
pošepkalo im ako milovať,
vysvetlí čo to má každý v hrudi,
všetko pozná a nechce sľubovať.

Raz začala letná láska maličká,
ona sa pozrela na neho a on na ňu,
za dedinou padla pusa na líčka,
išlo o lásku skutočnú a nie hranú.

Slnko sa usmialo a nebolo tíško,
na to leto stvorilo aby bol život plný,
po krásnu Luciu prišiel milý Miško,
vznikla láska kde všetko prehrmí.

Skončilo leto a slnko stále prialo,
na jeseň sa dotýkali srdcami stále,
obidvom do rúk všetko hralo,
ukryli pred svetom tajomstvo malé.

Na hranici lúčenia a posledného bozku

Na hranici lúčenia a posledného bozku,
oči v jedno splynuli a vidia jeden svet,
mala rada svojho princa a on ju trosku,
čakala jedno zbohom ale dostala kvet.

V mobile stále pozerala jeho meno,
ten sa zatriasol a zahral melódiu,
nevedela čo povedať tvárila sa nemo,
on povedal že sa teší na krásku milú.

Neverila si a on jej veril stále,
držal ju za ruku v hustom lese,
nikdy sa nebála že mu klame,
aby bola pokojná on bol v strese.

Myslela, že nie je pre neho dost' dobrá,
on sa nezdal dost' dobrý pre ňu,
nadávala na lásku, že je ako kobra,
túžil ju vidieť šťastnú a zaľúbenú.

Raz odmietla svojho strážneho anjela,
na ceste ju niekto zbil a okradol,
chápal ju a vedel, ako jej duša bolela,
túžbe po jej blízkosti nakoniec podľahol.

Značka trochu doľava

Mladé dievča bez mena,
prekračuje most pocitov,
slabá nie je z kameňa,
čaká na dobu úsvitov.

Pomaly prešľapuje,
bojí sa hadov asfaltu,
je žena a tak narukuje,
do lásky po prvú penaltu.

Spoznáva svet rozumných,
kde jej srdce nemá miesto,
légie v láske posledných,
ktorých stvorilo iné cesto.

Stratila sa na prvom kilometri,
pri značke trochu doľava,
nie v saku alebo starom svetri,
v rovnošate sebe zamáva.

Sedí pri značke celkom bosá,
hady jej topánky zobrali,
je ráno a padá na ňu rosa,
zabudla kde priatelia zostali.

Spojenie pier na obrázku

Srdce kráča popri rozume,
chladné a smutné zároveň,
šťastné, že všetkému rozumie,
odváži sa postaviť pred hlaveň.

Celé roky života sa kamaráti,
spoznáva svet detských hier,
nevie o láske a nevie o dojatí,
na obrázkoch vidí spojenie pier.

Raz úplne odíde od rozumu,
poháda sa s ním citovo,
po lásku pôjde do konzumu,
postačí jediné slovo.

Rýchla cesta niekde ďalej,
úspechy vedľa neúspechov,
zo srdca v slečne malej,
nádyh v kraji výdychov.

Rozum sa zastane srdca,
pochváli jeho snaženie,
nie je kat alebo sudca,
praje mu pracovať blažene.

Mamičke

Keď som nepoznala lásku,
poznala som ťa naspamäť,
bola som dieťa na povrázku,
tam kde nič inakšie niet.

Prišiel svet a v ňom si bola,
mojim strážnym anjelom,
vravela si mi krásne slová,
kým som hádzala tanierom.

Prišla nová etapa života,
začala ju tvoja smrť,
stratila som svojho pilota,
chcela som tiež zosadnúť.

Ostala som vytrvalo,
spomienky sa precedia,
vďačím ti aj za to málo,
čo mi fotky povedia.

Teraz píšem o tebe báseň,
je len krátka a maličká,
dala si mi život i kázeň,
navždy budeš moja mamička.

Strúčky sklamanía

Strúčky sklamanía,
zaschnuté túžby,
minimum poznania,
do večnej služby.

Prichádzajú sny,
jeden za druhým,
osud je prísny,
robí srdce tuhým.

Také nemiluje,
nepozná radosti,
smutne si osciluje,
tvrdšie je od kosti.

Nenájde rovnocenné,
na strúčku sklamaní,
skúsenosti nemenné,
získava po vlámaní.

Na druhej strane,
len vlastná minulosť,
smutné písmená pri mame,
sú jediná spoločnosť.

Čiernobiela

Čiernobiele okamihy,
sfarbilo jedno dávne zlo,
o ňom sú piesne i knihy,
my mu dávame žezlo.

Nieкто by ho nazval láska,
ten kto ľúbi sa ho nebojí,
niekde je mladík a kráska,
inde sú dvaja v súboji.

Dlaždice sú čiernobiele,
medzi svetlom hranice,
tma kradne myšlienky smelé,
odchádza chuť navštíviť líce.

Na ružovú zafarbená,
sivá a bez farieb života,
či je láska opotrebená,
rozhodne sudca a porota.

Čierne vrany sa zasmejú,
vraj jedna k druhej sadá,
u ľudí sa temné veci dejú,
plače tá, ktorá mala rada.

Spomienka

Zdoláš sto poschodí,
spoznáš sveta každý kút,
spomienka sa raz zrodí,
na niekoho nemožno zabudnúť.

Dajú sa zdolať poschodia,
aj keď je to námaha,
činky slz ak sa neodhodia,
je viac ako odvaha.

Aj dotyky raz pominú,
niekedy aj miliónkrát,
spomienky však nehynú,
aj takú hru možno hrať.

Všetko sivne nenávratne,
Smrť si berie bez pýtania,
protesty sú málo platné,
je to jej výkon povolania.

Zoberie aj časť spomienok,
tomu sa nedá zabrániť,
do staroby už od plienok,
každý deň skúsme ochrániť.

Čo je najväčšie?

Najväčšie sú oceány,
hovori prvý chlapec,
vody sú jeho brány,
rád si v ňom zmočí palec.

Najväčšie sú Himaláje,
príde názor ďalšieho,
odtiaľ vidno mnohé kraje,
no skrátka nič malého.

Najväčšie sú veľkomestá,
kde nikto ľudí nezráta,
kúpi všetko vojak i nevesta,
zem čo je nami posiata.

Najväčšie sú hviezdy,
aj keď sú veľmi ďaleko,
odletieť tam... kiežby...
odviest' sa k nim raketou.

Najväčšie sú lásky,
hýbu životmi a snami,
radšej ako otázky,
mám koláče od mamy.

Sviečka

Na kraji ulice,
horí jedna sviečka,
zdobí dve police,
a straší škrečka.

Už dávno zlomená,
iba jedna časť horí,
ona vie čo to znamená,
až tento knôt dohodí.

Vymenia ju za inú,
nepoškodenú krásku,
na niekoho dajú vinu,
na tú plavovlásku.

Raz sviečku chytila,
hodila silno o stenu,
ľahko ju rozbila,
stvorila opustenú.

Sviečka teplo dodáva,
aj keď sama zaniká,
kyslík je jej potrava,
kým ju nechytí panika.